

Raadsvoorstel

Waalre, 21 maart 2023

Vergaderdatum	: 9 mei 2023
Voorstelnummer	: 2023-27
Zaaknummer	: 552045
Portefeuillehouder :	: K. Vortman
Naam opsteller	: M. van Drunen
Naam voorstel	: Voorstel tot instemmen met de kostenbeheersing Hulp bij het huishouden
Grondslag raadsbesluit	: Toelichting: naar aanleiding van een aangenomen amendement 'Afschalen of afschaffen abonnementstarief voor huishoudelijke hulp' van d.d. 8 november 2022.

Voorgesteld besluit:

---

1. Niet nu vooruitlopend op de landelijke maatregelen een inkomenstoets in te voeren.
2. Te kiezen voor scenario 2, 3 en 4 om af te wachten op de landelijke maatregelen, aanvullende maatregelen uit te voeren en een (moreel) appel uit te dragen naar de inwoners van de gemeente Waalre.
3. Kennis te nemen van het gelijklopend advies van de Participatieraad Sociaal Domein Waalre over de kostenbeheersing van de inzet van huishoudelijke hulp in de gemeente Waalre.

Onderwerp

Kostenbeheersing Hulp bij het huishouden

Voorstel

1. Niet nu vooruitlopend op de landelijke maatregelen een inkomenstoets in te voeren.
2. Te kiezen voor scenario 2, 3 en 4 om af te wachten op de landelijke maatregelen, aanvullende maatregelen uit te voeren en een (moreel) appel uit te dragen naar de inwoners van de gemeente Waalre.
- 4 Kennis te nemen van het gelijklopend advies van de Participatieraad Sociaal Domein Waalre over de kostenbeheersing van de inzet van huishoudelijke hulp in de gemeente Waalre.

Inleiding

Op 8 november 2022 is er een amendement 'Afschalen of afschaffen abonnementstarief voor huishoudelijke hulp' aangenomen. Hierbij is verzocht om te onderzoeken welke maatregelen toegepast kunnen worden om grip te krijgen op de kosten van de Wmo-voorziening Hulp bij het huishouden.

Veel gemeenten zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met een grotere stijging van de uitgaven Wmo dan begroot. Dit komt onder andere door de invoering van het abonnementstarief in 2019, de AMvB reële tarieven en ook het langer thuis blijven wonen van mensen en de vergrijzing dragen hier aan bij.

Beoogd resultaat

Met het voorstel beogen we drie belangrijke resultaten. Namelijk:

- Kostenbeheersing van de Huishoudelijke hulp;
- het vergroten van de zelfredzaamheid van de inwoner en;
- het verminderen van de wachtlijsten bij de aanbieders, zodat huishoudelijke hulp binnen een redelijke termijn kan worden gestart.

Argumenten

1.1 en 2.1 In bijlage 1 worden vier scenario's uitgewerkt.

Er wordt per optie benoemd: Wat de doelstelling is, wat de belemmeringen en successen zijn en welke vervolgacties het vraagt.

De vier scenario's zijn:

1. Het voorbeeld volgen van gemeenten die op basis van het VNG voorstel uit 2020 een vorm van een inkomenstoets toepassen.
2. Wachten op de invoering van een passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp.
3. Het toepassen van aanvullende maatregelen.
4. Een (moreel) appel uitdragen naar de inwoners van Waalre.

De meest passende inzet van maatregelen voor de gemeente Waalre:

Van belang is: juridisch juist, uitvoerbaar en de belangen van de inwoner staan centraal.

Het advies is daarom om:

1. Scenario 2: Af te wachten op de landelijke maatregel (*zie bijlage 5: Kamerbrief*).
2. Ondertussen scenario 3: de aanvullende maatregelen uitvoeren.
3. En scenario 4: een (moreel) appel uitdragen naar de inwoners van Waalre.

Toelichting:

1. Zoals aangegeven in de kamerbrief (*zie bijlage 5*), is er een voorstel gedaan om per 1 januari 2025 een passende eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in te voeren. De passende eigen bijdrage heeft, onder meer, als doel dat de aanzuigende werking op de huishoudelijke hulp en de druk op andere Wmo-voorzieningen afnemen.

Implementatie van nieuwe wetgeving dient zorgvuldig te gebeuren en kost tijd.

2. Tijdens het keukentafelgesprek wordt er gekeken naar de zelfredzaamheid van de inwoner en welke bijdrage het eigen netwerk kan leveren. Wat kan de inwoner zelf oplossen op eigen kracht?

We blijven aandacht houden voor de doelgroep die de zorg zelf niet meer kunnen organiseren of niet kunnen uitvoeren vanwege bijv. fysieke problemen. Er wordt in elke situatie maatwerk geboden.

Naar aanleiding van scenario 3 zal een vervolg worden gegeven aan de werkafspraken bij het CMD. Dit gaat in overleg met de consultants. Daarbij houden we rekening met de juridische juistheid, de uitvoerbaarheid en de belangen van de inwoner.

3. Met het uitdragen van een (moreel) appel wordt de inwoner bewust gemaakt van de kosten, zijn/haar zelfredzaamheid en geïnformeerd over de huidige wachttijden. Ervaringen van (regio-)gemeenten is dat het (moreel) appel niet direct een kosten besparend effect heeft. Het is echter voor consultants wel een aanleiding om het gesprek over zelfredzaamheid en eigen kracht aan te gaan tijdens het keukentafelgesprek.

De Kempengemeenten en gemeente Valkenswaard hebben onlangs een moreel appel op hun inwoners gedaan. Hierbij geldt dat hoe meer gemeenten dezelfde mededeling uitdragen, hoe duidelijker het beeld van huidige situatie is.

1.2 Het wordt afgeraden om vooruitlopend op de landelijke maatregelen een inkomenstoets in te voeren.

Een uitspraak van CRvB (Uitspraak van Rechtbank Limburg 20-12-2022, ECLI:NL:RBLIM:2022:10209) is duidelijk over dat het meenemen van financiële middelen aan de voorkant niet is toegestaan. Anders zou daarmee het uitgangspunt om de brede toegankelijkheid van de Wmo 2015 (ongeacht inkomen) komen te vervallen. Daarom wordt het uitvoeren van scenario 1 afgeraden. Zie voor verdere toelichting in bijlage 1.

2.2 De maatregelen dragen bij aan het verminderen van de wachtlijsten in de gemeente Waalre.

Gemeente Waalre heeft met acht zorgaanbieders een contract voor het bieden van hulp bij het huishouden. Daarvan weten we:

- Zeven zorgaanbieders hebben een wachtlijst voor het leveren van huishoudelijke hulp.
- Wachtlijsten vormen zich door enerzijds de enorme groei van instroom van nieuwe cliënten en anderzijds door ziekte of stoppen van personeel. Aanbieders geven aan dat het zeer lastig is om nieuwe huishoudelijke hulpen aan te trekken.
- De minimale wachttijd is 20 werkdagen en dit loopt op tot 60 werkdagen (norm: 15 werkdagen) Op deze wachtlijsten staan tussen de 5-23 nieuwe cliënten per zorgaanbieder.
- Eén zorgaanbieder geeft aan binnen twee weken te kunnen leveren.
- Afspraken over inzet met spoed is altijd bespreekbaar met een zorgaanbieder.

Het doel van de maatregelen is om de instroom te beperken en de zorg beschikbaar hebben voor mensen die de ondersteuning het hardste nodig hebben.

3.1 Het raadsvoorstel is in lijn met het advies van De Participatieraad Sociaal Domein Waalre. Zij hebben een advies uitgebracht t.a.v. de Kostenbeheersing Hulp bij het huishouden (zie bijlage 4).

Samen met de werkgroep Wmo van de Participatieraad Sociaal Domein Waalre zijn de oplossingsrichtingen besproken. Zij geven in bijlage 4 een reactie en het advies is verwerkt in de mogelijke scenario's.

Kanttekeningen

2.1 Inzet van een preventiemaatregel kost tijd en er is niet direct (financieel) resultaat te zien.

Door inzet van preventie kunnen we ervoor zorgen dat mensen gezond blijven door hun gezondheid te bevorderen en te beschermen. Primaire preventie richt zich op de bewustwording en het voorkomen van een bepaald gezondheidsprobleem. Daarnaast kun je met preventie richten op het bevorderen van zelfredzaamheid.

Een kanttekening van een preventiemaatregel is dat inzet tijd kost en de (financieel) resultaten niet direct te zien zijn.

Tevens is het van belang om de betrokken partijen (zoals de gecontracteerde aanbieders) bij de uitvoering te betrekken.

Kosten en dekking

Het uitgangspunt is om de uitvoering binnen de beschikbare budgetten in te zetten, waarbij mogelijk wel een verschuiving van het budget plaatsvindt. Preventiemaatregelen kosten namelijk extra inzet van het CMD aan de voorkant met de verwachting dat dit wordt terugverdiend door lagere kosten richting aanbieders aan de achterkant. Het college zal het effect van de maatregelen monitoren.

Kosten

In de begroting 2023 hebben we een totaal bedrag van €1.520.000,- opgenomen voor de huishoudelijke hulp. We zien een stijging in de kosten binnen dit product. Dit hebben we weergegeven in de onderstaande tabel.

Toelichting tabel:

- *Zorg in natura (ZIN):* De gemeente heeft afspraken met verschillende zorgorganisaties. De inwoner kan kiezen wie de ondersteuning biedt. De inwoner maakt afspraken met de zorgaanbieder over de manier waarop men de zorg en ondersteuning krijgt. De gemeente regelt de administratie.
- *Persoonsgebonden budget (PGB):* Met een PGB ontvangt de inwoner een bedrag waarmee men zelf de zorg inkoop. De inwoner kan zelf bepalen waar, wanneer en van wie men de zorg ontvangt. De inwoner sluit zelf contracten af met zorgverleners, maakt een planning en stuurt de zorgverlener aan. Ook houdt de inwoner de administratie zelf bij en regelt men de betalingen. Bij het beheren van een PGB horen verplichtingen en vaardigheden.

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kosten Huishoudelijke hulp ZIN	€503.553,-	€687.147,-	€954.808,-	€1.253.062,-	€1.472.087,-	€1.460.000,- (begroot)
Cliëntaantallen	275	375	458	543	613	

Jaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kosten Huishoudelijke hulp PGB	€48.561,-	€35.670,-	€57.855,-	€54.289,-	€50.789,-	€ 60.000,- (begroot)
Cliëntaantallen	25	21	26	29	29	

Duurzaamheid

n.v.t.

Burgerparticipatie

Op 19 januari 2023 zijn de mogelijke scenario's met de Participatieraad Sociaal Domein Waalre besproken. Naar aanleiding hiervan heeft de Participatieraad Sociaal Domein Waalre een advies opgesteld. Het advies is bijgevoegd, zie bijlage 4.

Inclusieve samenleving

n.v.t.

Communicatie, vervolgprocedure en planning

Planning:

Oordeelsvormend	Besluitvormend
18 april 2023	9 mei 2023

Indien akkoord, zal vervolg gegeven worden aan de uitvoering van de scenario's. Afdeling communicatie zal hierbij om ondersteuning worden gevraagd.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

- Bijlage 1: Mogelijke scenario's

Bijlagen ter informatie

- Bijlage 2: Voorbeeld Moreel Appel Gemeente Maashorst
- Bijlage 3: Voorbeeld Moreel Appel BOV-Kempengemeenten
- Bijlage 4: Advies Participatieraad Sociaal Domein Waalre
- Bijlage 5: Kamerbrief Uitwerking stelselonderwerpen 2015

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,
gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

burgemeester,

M.F. Oosterveer